

система, яка є основою розвитку держави, повинна захищати права та інтереси підприємців і надавати доступ до справедливого вирішення виниклих питань.

Крім того, важливо забезпечити вільний доступ підприємств до кредитних та інвестиційних ресурсів. Програма доступних кредитів повинна стати основою державної політики. Плани розвитку державних програм повинні сприяти кредитуванню, для подальшої підтримки українського бізнесу та належного виконання зобов'язань перед банками з компенсації процентної ставки.

Малі та середні підприємства на даний час є головним джерелом створення робочих місць та внутрішнього економічного розвитку як регіонів, так і всієї країни в цілому. Тому необхідно створювати сприятливі умови, запроваджувати грантові програми для підтримки бізнесу, а також забезпечувати правову та фінансову стабільність щоб він залишався в Україні та працював на Перемогу.

ЩОДО ПИТАНЬ УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА АТП

Нестеренко А.П.

Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній Університет

Входження економіки України в ринкові відносини, відкриття вітчизняного ринку для товарів закордонних підприємств поставили більшість українських автотранспортних підприємств у складні фінансові і економічні умови. Як результат цього з'явилися ріст неплатоспроможності та подальше банкрутство АТП. Потрібно відмітити, що в світі не було жодного автотранспортного підприємства, яке в своїй виробничо-господарській діяльності не відчуло на собі кризове явище, які нерідко призводять до банкрутства. У зв'язку з цим перед управліннями АТП постають задачі попередити кризові явища і забезпечити стійке положення підприємства, так як банкрутство одних підприємств часто визиває погіршення фінансового стану для багатьох інших.

Питанням впровадження антикризових заходів займаються вчені: Гринчишин Я.М. [1], Гудзь О.Є. [2], Самойленко В.В. [3], Тупицька О.Є. [4].

Серед вчених не має єдності думок щодо здійснення антикризового управління на автотранспортному підприємстві. Не встановлено основні коефіцієнти вияву кризи на автотранспортному підприємстві та основні фактори появи кризи. Таким чином, необхідно сформулювати фактори появи кризи, визначити основні коефіцієнти вияву кризи та запропонувати антикризові заходи на автотранспортному підприємстві.

Антикризове управління – це спеціальна, постійно організована система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер і направлена на найбільш оперативне виявлення ознак кризового стану та запобігання чи усунення несприятливих для бізнесу явищ за рахунок розробки

конкретних цілей та стратегічного плану (бізнес-плану), створення відповідних передумов для своєчасного подолання кризи з метою забезпечення відновлення життєздатності окремого підприємства, недопущення виникнення ситуації його банкрутства.

Виділимо основні фактори кризи, зовнішні та внутрішні, і певні виходи з неї. До зовнішніх факторів віднесемо наступні:

- економічні: кризовий стан розвитку країни, інфляція, нестабільність фінансової системи, ріст цін на паливо-мастильні матеріали та запасні частини, а також однією із найпоширеніших причин може бути високий рівень податків;
- політичні: політична нестабільність населення, недосконалість законодавства в області господарського права;
- демографічні: чисельність, рівень достатку, культурний склад населення, який визначає здатність платоспроможного попиту.

Отже, зовнішні фактори загрози банкрутства мають свої негативні результати, але говорити, що саме вони доводять до банкрутства не можна. Тому розглянемо внутрішні фактори появи кризи:

- дефіцит власного оборотного капіталу; низький рівень виробітку рухомого складу (РС), неефективність організації виробництва (В1);
- зниження ефективності використання виробничих ресурсів підприємства, його виробничої потужності та як результат високий рівень собівартості (В2);
- необдумане відкриття нових маршрутів по перевезенню пасажирів, несвоєчасність проведення ремонту рухомого складу чи закупівлі паливно-мастильних матеріалів та запасних частин, що веде до простою рухомого складу та в подальшому дефіциту грошових коштів (В3);
- низький рівень організації маркетингової діяльності по доведенню до клієнта даної послуги, низька якість та конкурентоздатність даної послуги (В4);
- залучення коштів в оборот підприємства на не вигідних умовах, що веде до збільшення фінансових затрат, зниженню рентабельності та здатності до самофінансування (В5);
- швидке та неконтрольоване розширення господарської діяльності, в результаті чого запаси паливно-мастильних матеріалів, запасних частин, затрат та дебіторська заборгованість ростуть швидше ніж об'єм перевезень (В6).

Внутрішні фактори ризику появи кризи на АТП можна завжди уникнути та передбачити, на відміну від зовнішніх. Можна говорити, що вище наведені фактори зумовлюють кризу для підприємства на певній її стадії.

Не дотримання даних способів виходу з кризи веде за собою поглиблення кризи на АТП та настання послідувочої стадії з усіма наступними наслідками банкрутства. Отже, ми бачимо, що банкрутство є наслідком як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Можна говорити, що розорення державних підприємств по перевезенню пасажирів на 1/3 зв'язані з зовнішніми факторами та на 2/3 – з внутрішніми. Тому існує необхідність запропонування антикризових заходів на автотранспортному підприємстві.

Література:

1. Гринчишин Я.М. Стратегічний підхід до антикризового управління підприємствами. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2021. Т. 32 (71). № 1. С. 38-41.
2. Гудзь О.Є. Формування стратегії антикризового управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 2 (28). С. 4–10.
3. Самойленко В.В. Удосконалення методів антикризового менеджменту в умовах сучасних інформаційних технологій. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2020/105.pdf
4. Бочарова Н.А., Тупицька Є.О. Розробка управлінських рішень щодо вибору антикризової стратегії АТП. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. № 2(1). С. 34-49.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Олійник Д.О.

*Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Управління підприємством в умовах війни може бути серйозною проблемою для керівництва, оскільки існує багато факторів, які можуть негативно вплинути на діяльність підприємства.

Розглянемо деякі з основних особливостей управління підприємством в умовах війни.

Ризики безпеки: під час війни компанія може зіткнутися з небезпекою, такою як бомбардування, атаки і т.д. Тому керівництво має забезпечити безпеку своїх працівників, забезпечити їх евакуацію в разі потреби та вжити заходів щодо охорони майна підприємства.

Брак ресурсів: під час війни такі ресурси, як електроенергія, вода, паливо тощо можуть бути недоступним або обмеженим. Керівництво має вжити заходів для збереження цих ресурсів і забезпечення їх оптимального використання.

Необхідність адаптації: війна може змінити бізнес-середовище та вимоги ринку. Тому керівництво має бути готовим адаптуватися до нових умов і змін у бізнес-планах, щоб залишатися конкурентоспроможним.

Необхідність підтримки держави: Під час війни держава може вимагати від підприємства військові замовлення, або навпаки, підприємство може отримати заборону на виконання деяких замовлень. Керівництво має вміти знаходити компроміси та співпрацювати з державою в інтересах обох сторін.

Зміни в кадровій політиці: під час війни працівники можуть бути призвані на військову службу або залишити компанію через відсутність роботи. Керівництво має бути готове до таких змін і мати план на випадок відсутності ключових співробітників.